

Елин Пелин

Мила родна картинка

Летен ден. Пътуваш с каручка.

Ширине, ниви, ливади. Пак ниви, пак ливади, пак поле. Сред полето бяло параклисче. Вътре скрит контрабанда тютюн. Вън кръст стърчи. На кръста кацнало невидимо ангелче, донесло божията благодат.

До параклисчето бунар. В бунара студена вода, извряла от сърцето на майката земя. Над бунара кобилица виси. Кофата от кобилицата открадната.

Отбиеш се да утолиш жаждата си и не можеш.

Тръгваш пак. Каручката тропа. Летен ден. Ширине, ниви, ливади, поле. Пак ниви, пак ливади, пак поле. Сред полето бяло параклисче. Вътре скрит контрабанда тютюн. Вън кръст стърчи. На кръста кацнало невидимо ангелче, донесло божията благодат.

И така нататък, и така нататък.

Мила родна картинка! Един път ли си радвала душата ми, един път ли си замъглявала очите ми със сълзи, за да не мога да видя всички дреболии на твоята красота.

Вечният шоп, който ме кара с каручката, е безучастен като кобилице си, безучастен към околните красоти, както и към липсата на кофата.

– Украднали са я – каже. – Беше нова, та някой може да я е взел за употреба.

В тона на гласа му и в думите му нямаше ни възмущение, ни протест. Напротив, в тях звучеше някакво оправдание на стореното и малко завист към тоя, дето я е взел за употреба.

Малката плодородна котловинка, през която лениво тече на големи кривули река, се нежи под хубавото юлско слънце и мълчи, мълчи. Празник е. Никъде се не виждат работници. Буйната ръж вече е почнала да се злати. Гъста зелена трева, изпъстрена с цветя, покрива ливадите. Мирише упоително на детелина. По кичестите дървета хвъркат на чифтове гургулици, влюбени смъртно една в друга. Неизбежните врабчета кацат на орляци по прашния път и търсят нещо.

Пред нас се изпречват невисоки планински разклонения, едни голи, други гористи, разхвърлени живописно, над тях малко облаче, а зад тях синя далечина, дълбока, лазурна, зовеца бляновете ти.

– Хубави места, нане Митре – казвам аз на коларя.

– Е, що ли им е хубавото – отговаря безучастно нане Митре, на когото четинестата глава тъй добре би станала четка за комини.

Той шиба с камшика си съвсем ненужно старите кобилки, които и така, и така не вървят, и пак потъва в своята безмълвна философия. А по кобилките се събрали всичките мухи от околността. Набъкали се под

хълбоците им, под опашките им, налепили се зад ушите им, по коремите им. Безпокойно се дърпат бедните хайванчета и правят жалки усилия с опашка, с крака, с уши да разгонят тая гад, да почешат сърбела си, ала юздите им са здраво в ръцете на нане Митре и той им не дава много-много да шават.

– Де, де, де, нече да те изедат – кори ги той, когато много примърдат, и удря с камшика.

– Какво нече да ги изедат бре, нане Митре, виж каква гад, като с туткал са налепени.

– Па оно и кожата им е яка, не е като моята и твоята – оправдава философски природата нане Митре и пак потъва в небитието. Мене ме мъчи жажда.

– Спри, нане Митре, да пия от реката.

– Мръсна е, мръсна. Она е пълна с гъски.

– Па нема да изпием гъските – викам аз в унисон с неговия мироглед за нещата.

– Оно гъските нема, ама некой цвъцок ще глътнеш.

Изразителността на нане Митре ме възпря. Той ме успокои, че селото е близо и там има хубава и студена вода.

И наистина, пътят ни се оправи се покрай реката. Полето се стесни, навлязохме в малка зелена лъка, между ниски гористи върхове, и насреща, в дъното на тая лъка, нависоко се провидя малкото селце, почти загубено в зеленина от дървета.

Красива гледка! Мила родна картинка! Покачихме се по гърба на една могилка, скривихме, спуснахме се в друга долчинка и ето ни в селото.

Ситни като врабчета дечурлига, полуголи, мръсни, немити, непрани, невчесани, се върдаляха из прахуляка. Те се разбягаха от тропота на каручката, застанаха отстрана на пътя и почнаха да хвърлят камъни по нас.

– Такъв им е обичаят по селата – обясни нане Митре. – Еднаж ми спухаха главата.

– Па нямат ли училище, учител да ги научи...

– Па и на това ли он ще ги учи. Чунким някой се е сетил. Оно си е така. Нали са деца... – оправда и това нещо нане Митре и го нареди в обикновените при родни явления.

Ето чешма. Хубава циментова чешма с два чучура. Изобилна вода тече от тях и пълни каменно корито, което прелива.

Митре спря конете. Бързо скочих от каручката и се упътих към

чешмата.

– Стой! – извика някой отсреща.

Един млад селянин с извехтели дрешки, с изгоряло и гладно лице като на роб, дотича при мене.

– Тая вода се не пие, бае приятелю – рече той.

– Защо? – учудих се аз.

– Отровна е.

– Как отровна? Ами защо я не спрете? Защо сте я оставили да тече?

– Ние у село знаем и я не пием, ама ваша милост сте чужденец, може да се отровите.

– Ти какъв си? – питам.

– Пазач... Пазим да се не пие от водата.

– Друга чешма имате ли?

– Пет, ама и они са забранени.

– Отровни?

– Оно, речи го, отровни.

– Ами откъде пиете вода?

– Имаме си бунари. От дедите още ни са останали.

Пазачът извика на една жена, която минаваше с пълни стомни в ръка.

– Стойне, я донеси водица да пие господина.

Стойна донесе стомните и аз се напих хубаво със студена и прясна вода. Напи се и нане Митре.

– Е, каква е тая отровна вода бе, приятелю? – полюбопитствувах пак.

– Оно, как да ви кажа, не че е отровна, ама пак е отровна. Не пием от нея и това си е. Заклели сме се и децата сме заклели да не пият. Нека течат нахалост, пущините.

– Не разбирам, брате, каква е тая работа. Защо е прохлетисана хубавата вода?

– Па оно не е за криене баш. Ако искаш, че ти кажем истината. Ние сички, цялото село, с кучетата и котките сме от сегашната партия. Чешмите ги правиха бившите. Сакаха с вода да ни подкупят, та да ни обърнат. Ама ние дадохме клетва от тая вода да не пием. И не даваме никой да пие, Я съм на служба да вардим.

– А-хааа... сега чак разбрах. Карай да вървим, нане Митре.

Излязохме зад село, на височината. Обърнах се, та погледнах още веднаж живописното селце. То тънеше в зеленина от овошки и големи орехи. Около него разхвърлени току-що почнали да се позлатяват ниви.

Гургулички прехвърчат. Врабченца чуруликат. Слънцето свети с радост
и небето разстила безкраен и лазурен хоризонт.

Мила родна картинка!

КРАЙ

© 1936 Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5387>]